

Etablering på arbetsmarknaden

efter kvalificerade yrkesutbildningar och
yrkeshögskoleutbildningar

Etablering på arbetsmarknaden efter kvalificerade yrkesutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar

Temarapport 2017:10 Utbildning

Etablering på arbetsmarknaden efter kvalificerade yrkesutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar

Theme report 2017:10 Education

Status in the labour market after higher vocational education

Statistiska centralbyrån
2017

Producent	SCB, Utbildning och arbete 701 89 Örebro 010 479 40 00
<i>Producer</i>	Statistics Sweden, Education and Jobs SE-701 89 Örebro, Sweden +46 10 479 40 00
Förfrågningar <i>Enquiries</i>	Paula Kossack, +46 10-479 60 05 paula.kossack@scb.se Robert Hansson, +46 10-479 65 23 robert.hansson@scb.se Marit Jorsäter, +46 10-479 62 43 marit.jorsater@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, Temarapport 2017:10, *Etablering på arbetsmarknaden efter kvalificerade yrkesutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.

When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, Theme report 2017:10, *Status in the labour market after higher vocational education*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

Foto/Photo: Pixabay

URN:NBN:SE:SCB-2017-A40BR1710_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se

This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras statistik och analyser för olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken. Ett sådant område är befolkningens utbildning där tematiska undersökningar fördjupar den officiella statistiken och belyser aktuella frågeställningar.

Syftet med den här temarapporten är att beskriva etableringen på arbetsmarknaden bland examinerade från kvalificerade yrkesutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar under åren 2011 till 2013. Liknande uppföljningar har genomförts av Myndigheten för yrkeshögskolan tidigare.

I denna rapport beskrivs etableringen på arbetsmarknaden två år efter examen. Statistiken är totalräknad och baseras på registerdata. Till rapporten publiceras en Excelfil med mer detaljerad statistik. Utöver övergripande statistik ingår även resultat för detaljerade utbildningsinriktningar och för respektive utbildning. Rapporten riktar sig framförallt till utbildningsanordnare och studie- och yrkesvägledare men även till politiker och tjänstemän på departement och myndigheter.

Liknande statistik har tagits fram för långa särskilda kurser på folkhögskolan och för utbildningsformen Kompletterande utbildningar. Se www.scb.se/uf0549.

Rapporten har utarbetats av Marit Jorsäter, Paula Kossack och Robert Hansson vid enheten för statistik om utbildning och arbete.

Statistiska centralbyrån i december 2017

Petra Otterblad Olausson

Avdelningschef

Katarina Wizell

Enhetschef

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

Förord.....	1
Sammanfattning	5
Teckenförklaringar och förkortningar	6
Inledning	7
Om yrkeshögskolan	7
Hur tolka och värdera resultaten?	8
Om examinerade 2011-2013	8
Etablering på arbetsmarknaden två år efter examensåret.....	11
Om etableringsmålet	11
Etablering på arbetsmarknaden skiljer sig mellan kvinnor och män men skillnaderna minskar	12
Etableringen på arbetsmarknaden skiljer sig mellan inriktningarna.....	14
Etablering skiljer sig mellan länen där utbildningen bedrivits	20
Fakta om statistiken.....	23
Detta omfattar statistiken	23
Definitioner och förklaringar	23
Så görs statistiken.....	24
Statistikens tillförlitlighet	25
Bra att veta	25
Referenser.....	26
In English	27
Summary.....	27
List of figures	28
List of terms.....	29

Sammanfattning

Av de som examinerades 2013 hade 69 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden 2015

Bland examinerade från KY/YH-utbildningar med avslut 2013 hade 66 procent av kvinnorna och 72 procent av männen etablerad ställning på arbetsmarknaden under 2015. Cirka 13 procent av kvinnorna och 10 procent av männen hade en osäker ställning på arbetsmarknaden. En tidsserie över andelen med etablerad ställning för examinerade 2004-2013 visar att andelen med etablerad ställning följer konjunkturen.

Stora skillnader mellan utbildningsinriktningar

Det fanns stora skillnader i andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden mellan de olika utbildningsinriktningarna. Andelen med en etablerad ställning var högst inom inriktningarna Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Transporttjänster. Andelen var lägst bland examinerade inom inriktningarna Lantbruk, trädgård, skog och fisk samt Konst och media.

Totalt sett har andelen med en etablerad ställning ökat med 3 procent bland män och 5 procent bland kvinnor om man jämför examinerade 2011 till 2013. Inom de flesta inriktningarna ökade andelen med en etablerad ställning, men det fanns stora skillnader inom inriktningarna mellan kvinnor och mäns etableringsutveckling.

Andelen med en etablerad ställning ökade mellan uppföljningen 2013 och 2015 mest inom inriktningarna Hälso- och sjukvård samt inom Lantbruk, trädgård, skog och fiske. Andelen minskade inom Material och tillverkning, Samhällsbyggnad och byggnadsteknik samt Data.

Stora skillnader mellan länen där utbildningen bedrivits

Det fanns stora skillnader i andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden mellan examinerade utifrån de olika länen där utbildningarna bedrivits. Andelen med etablerad ställning var högst bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Örebro län och lägst bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Jämtlands län. Bland storstadsregionerna var andelen högre i Stockholms län än i Västra Götalands och Skåne län.

Andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden ökade bland examinerade i de flesta länen. Andelen med en etablerad ställning ökade mellan uppföljningen 2013 och 2015 mest bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Uppsala län och Västernorrlands län. Andelen minskade inom Östergötlands län, Norrbottens län och Kronobergs län.

Teckenförklaringar och förkortningar

Figur 1

Teckenförklaringar

Explanation of symbols

Tecken	Förklaring	Engelsk översättning
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

Following Swedish practice, units are separated from decimals by a comma (,).

Figur 2

Förkortningar

Abbreviations

Förkortning/ abbreviation	På svenska	In English
KY	Kvalificerad yrkesutbildning	Higher Vocational Education and training
SUN2000	Svensk utbildningsnomenklatur från år 2000	Swedish standard classification of education
YH	Yrkeshögskolan	Higher Vocational Education

Inledning

Syftet med den här temarapporten är att beskriva etableringen på arbetsmarknaden efter kvalificerade yrkesutbildningar (KY) och yrkeshögskoleutbildningar (YH). Liknande uppföljningar¹ har tidigare gjorts av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH).

I rapporten presenteras resultat på en övergripande nivå, medan omfattande resultat om detaljerade utbildningsinriktningar och uppgifter för enskilda utbildningar presenteras i en tabellbilaga.

Om yrkeshögskolan²

Syftet med yrkeshögskoleutbildning

Yrkeshögskoleutbildning är en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teoretiska studier med en stark arbetslivsanknytning. De första YH-utbildningarna startade under 2009. Kvalificerad yrkesutbildning var en föregångare till YH och de sista KY-utbildningarna avslutades under 2013.

En YH-utbildning ska svara mot en efterfrågan på kvalificerad arbetskraft i arbetslivet eller medverka till att utveckla och bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället. En hög andel av utbildningarna är inriktade mot ett specifikt yrke. Utbildningsutbudet förändras över tid beroende på arbetsmarknadens efterfrågan.

Utbildningarna är eftergymnasiala

En YH-utbildning ska väsentligen bygga på kunskaper från gymnasieskolan eller motsvarande. För YH-utbildningar med inriktningar som även finns inom gymnasieskolan innebär det att YH-utbildningen ska ge kunskaper för yrken som omfattar mer avancerade och komplexa arbetsuppgifter. De flesta utbildningar är avgiftsfria och samtliga berättigar till studiestöd.

Arbetslivets medverkan

Arbetslivet medverkar i utbildningen på olika sätt. En mycket viktig del är att arbetslivet erbjuder platser för lärande i arbete (LIA-platser). Under LIA-kursen ska den studerande med hjälp av en handledare på arbetsplatsen tillgodogöra sig ny kunskap och utveckla sin förmåga att tillämpa kunskaper som utbildningen har gett.

Så styrs utbildningsutbudet

Myndigheten utlyser årligen en ansökningsomgång där anordnare kan ansöka om att deras utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan. I början av året därpå fattar myndigheten beslut om vilka utbildningar som ska bli beviljade. Utbildningarna har hittills oftast fått starta med två utbildningsomgångar. Därefter måste anordnaren ansöka på nytt.

¹ Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning (2009), MYH (2012), MYH (2015)

² Källa: MYH (2017)

Mer information om utbildningsformen finns på www.yrkeshogskolan.se och på www.myh.se.

Hur tolka och värdera resultaten?

Yrkeshögskolan syftar tydligt till att kompetensförsörja arbetslivet. Statistik över etablering på arbetsmarknaden bidrar till uppföljningen av detta syfte. Myndigheten för yrkeshögskolan genomför årligen enkätundersökningar riktade till examinerade från yrkeshögskoleutbildningar där de examinerades sysselsättning efter utbildningen undersöks. Etableringsstatistiken kompletterar enkätundersökningen. Etableringsstatistiken ger en nyanserad bild av sysselsättning och inkomster, medan matchningen mellan utbildning och arbete inte belyses alls. Enkätundersökningen ger däremot endast en grov bild av sysselsättningen men en detaljerad bild av matchningen mellan utbildning och arbete då bedömningsfrågor kan ställas till de examinerade.

Etablering på arbetsmarknaden avser situationen på arbetsmarknaden under det år som ligger två år efter examensåret. Inom KY/YH är det vanligt att utbildningar avslutas sent på året. Därutöver kompletterar en del studerande sin utbildning senare och får examen flera månader efter utbildningsomgångens slut. Därför skulle en mätning av etableringsstatus året efter examensåret inte ge en rättvis bild av arbetsmarknadssituationen för de examinerade.³ Enkätundersökningen genomförs tre år efter examensåret och avser situationen för de examinerade vid tidpunkten för undersökningen. Undersökningen genomförs sedan ett antal år tillbaka på tidig höst.

Om examinerade 2011-2013

I denna uppföljningsstudie ingår examinerade från KY/YH som examinerats från utbildningsomgångar som avslutats 2011 till 2013. Statistiken redovisas på övergripande nivå uppdelat för respektive examensår 2011, 2012 och 2013. Statistiken per detaljerad utbildningsinriktning och per utbildning redovisas däremot hopslaget för alla tre examensåren så att mindre inriktningar och utbildningar med färre examinerade kan redovisas.

Det var totalt sett 34 300 studerande som examinerats från utbildningsomgångar med avslut 2011-2013. Det var något fler kvinnor än män bland de examinerade. En majoritet av deltagarna (82 procent) hade svensk bakgrund⁴. Hälften av de examinerade var under 30 år gamla.

Företagsekonomi, handel och administration den största inriktningen

Utbildningarna inom KY/YH har delats in i övergripande inriktningar efter vilken typ av utbildning det rör sig om⁵. De fyra största utbildningsinriktningarna var Företagsekonomi, handel och administration, Teknik och teknisk industri, Personliga tjänster och Hälso- och sjukvård. Inom dessa inriktningar var

³ Se MYH (2015)

⁴ Svensk bakgrund avser personer födda i Sverige där minst en förälder också är född i Sverige. Utländsk bakgrund avser personer födda utomlands och personer födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar.

⁵ Inriktningar enligt Svensk utbildningsnomenklatur SUN2000.

majoriteten av de examinerade kvinnor, förutom inom inriktningen Teknik och teknisk industri där istället männen var i majoritet.

Inköp, försäljning och distribution den största detaljerade inriktningen

Det finns flera olika typer av utbildningar inom varje inriktning. De två största detaljerade inriktningarna inom Företagsekonomi, handel och administration var Inköp, försäljning och distribution samt Redovisning och beskattning. Den tredje största detaljerade inriktningen var Turism, resor och fritid (ingår i inriktningen Personliga tjänster). Könsfördelningen var mycket ojämn inom de flesta av de tio största inriktningarna. Inom Inköp, försäljning och distribution och inom Illustration, reklam, grafisk formgivning och foto låg andelen kvinnor respektive män mellan 40 och 60 procent.

Figur 3

Examinerade 2011-2013 efter utbildningsinriktning (SUN 2000) och kön

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2011-2013

Antal och andel i procent

Utbildningsinriktning	Totalt	Kvinnor Andel i procent	Män Andel i procent
Totalt	34 297	54	46
<i>därav</i>			
Företagsekonomi, handel och administration	10 095	73	27
Teknik och teknisk industri	5 697	17	83
Personliga tjänster	3 558	78	22
Hälso- och sjukvård	3 171	93	7
Data	2 493	19	81
Samhällsbyggnad och byggnadsteknik	2 289	21	79
Konst och media	2 238	49	51
Transporttjänster	1 860	37	63
Lantbruk, trädgård, skog och fiske	1 275	63	37
Socialt arbete, omsorg och vägledning	1 173	79	21
Pedagogik och lärarutbildning	960	49	51
Material och tillverkning	498	63	37
Övriga inriktningar	1 008	55	45

Figur 4

Examinerade 2011-2013 efter detaljerad utbildningsinriktning (SUN 2000) och kön

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2011-2013

Antal och andel i procent

Detaljerade utbildningsinriktningar	Totalt	Kvinnor Andel i procent	Män Andel i procent
Totalt	34 297	54	46
<i>därav</i>			
Inköp, försäljning och distribution	3 943	58	42
Redovisning och beskattning	2 086	84	16
Turism, resor och fritid	1 666	78	22
Systemvetenskap och programvaruteknik	1 358	20	80
Industri och verkstadsteknik	1 239	19	81
Energi / Drift- och underhåll	1 159	12	88
Läkarsekreterarutbildning	1 115	98	2
Illustration, reklam, grafisk formgivning och foto	1 014	45	55
Social omsorgsutbildning, socialpedagogisk behandling	953	78	22
Elektrisk installation och elmekanik	758	5	95
Övriga 87 inriktningar	19 006	54	46

Mer statistik om inriktningar och kurser på webben

Du hittar mer statistik om examinerade samt om bakgrundsuppgifter såsom kön, svensk/utländsk bakgrund och ålder i Excelfilen *Etablering 2013-2015 – KYH* på www.scb.se/uf0549.

I Excelfilen hittar du statistik på övergripande nivå där utbildningarna delas upp på utbildningsinriktningar samt statistik på mer detaljerad nivå där utbildningarna delas upp på detaljerade utbildningsinriktningar. Det finns även vissa nyckeltal för de olika utbildningarna så att utbildningar inom samma inriktning kan jämföras.

Etablering på arbetsmarknaden två år efter examensåret

I detta kapitel beskrivs etableringen på arbetsmarknaden två år efter examensåret. Examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2011 följs upp 2013, examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2012 följs upp 2014 och examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2013 följs upp 2015. Etableringsstatistiken har relativt lång eftersläpning och därför avser de senaste uppgifterna år 2015.

Etablering på arbetsmarknaden är en registerbaserad uppgift som är totalräknad och som baseras på aktiviteter under ett helt kalenderår. Statistiken omfattar endast examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2011 till 2013 som varit folkbokförda under respektive uppföljningsår.

Om etableringsmättet

Etableringsmättet är ett registerbaserat mått som beskriver den huvudsakliga aktiviteten och anknytningen till arbetsmarknaden under ett helt kalenderår. Mättet har utvecklats av Höskoleverket (nu Universitetskanslersämbetet) och SCB. Sedan dess har mättet använts regelbundet i uppföljningar av verksamhet efter gymnasieskolan och efter högskolan. Etableringsstatus baseras på flera olika registeruppgifter som kombineras enligt givna definitioner.

Etableringsstatus redovisas i denna rapport uppdelat i fem kategorier⁶:

- etablerad ställning
- osäker ställning
- svag ställning
- studier
- varken arbete eller studier.

För att vara etablerad på arbetsmarknaden krävs för uppföljningsåret 2015 att personen haft en arbetsinkomst på minst 224 600 kr under året, att personen varit sysselsatt i november 2015 enligt sysselsättningsregistrets definition samt att personen inte varit arbetslös.

<u>Etableringsmättet</u>	
Etablerad ställning på arbetsmarknaden	Arbetsinkomst på minst 224 600 kr Sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november) Ingen arbetslöshet
Osäker ställning på arbetsmarknaden	Arbetsinkomst på minst 190 000 kr och upp till 224 600 kr eller Arbetsinkomst på minst 224 600 kr Arbetslöshet eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder/inte sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition
Svag ställning på arbetsmarknaden	Arbetsinkomst upp till 190 000 kr eller Arbetsinkomst på minst 190 000 kr

⁶ I denna rapport används samma definitioner och inkomstgränser som för statistik om etablering på arbetsmarknaden efter högskolan.

	Heltidsarbetslöshet/arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar
Studier	Registrerad på högskolans grundutbildning och erhållit någon form av studieersättning eller erhållit någon form av studieersättning
Varken arbete eller studier	Ingen arbetsinkomst Inte klassificerad som studerande
Prioritering	
Om en person under året både har studerat och arbetat så prioriteras arbete före studier.	
Om egenföretagare	
Egenföretagare får per definition inte etableringsstatus Svag ställning oavsett hur låga inkomster eller hur många arbetslöshetsdagar de hade under året. Egenföretagare kan som lägst ha Osäker ställning.	

Etablering på arbetsmarknaden skiljer sig mellan kvinnor och män men skillnaderna minskar

De viktigaste resultaten

Bland examinerade från KY/YH-utbildningar med avslut 2013 var 66 procent av kvinnorna och 72 procent av männen etablerade på arbetsmarknaden under 2015. Cirka 13 procent av kvinnorna och 10 procent av männen hade en osäker ställning på arbetsmarknaden.

En tidsserie över andelen med etablerade ställning för examinerade 2004-2013 visar att andelen med etablerad ställning följer konjunkturen.

Av de som examinerades 2013 hade 69 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden 2015

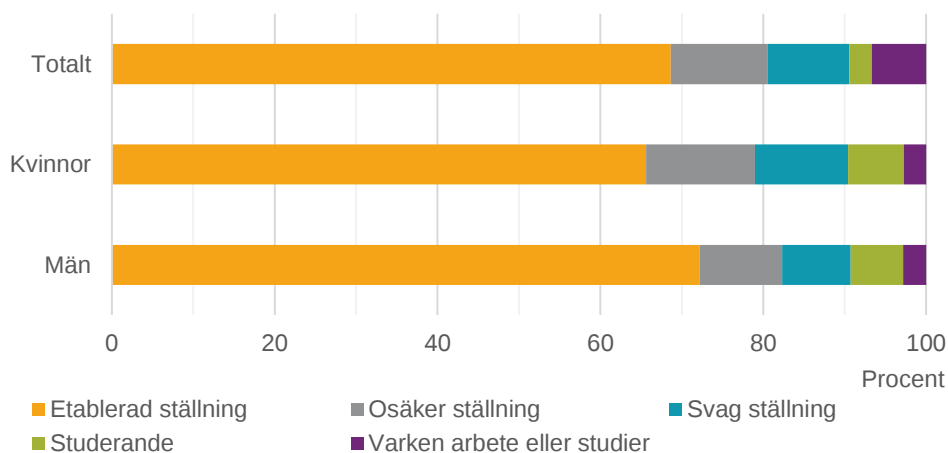
Totalt var 11 300 av de examinerade från KY/YH 2013 folkbokförda i Sverige året därpå⁷. Av dessa var 69 procent etablerade på arbetsmarknaden två år efter examensåret. Ytterligare 12 procent hade osäker ställning (13 procent av kvinnor och 10 procent av män). 13 procent hade svag ställning eller varken arbetade eller studerade. Cirka 7 procent studerade enbart. Andelen med etablerad ställning var lägre för kvinnor än för män (66 procent jämfört med 72 procent) och istället är det vanligare med osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden för kvinnor.

⁷ 98 procent av samtliga examinerade 2013 var folkbokförd i Sverige två år därpå. Antalet personer som inte var folkbokförda i Sverige två år efter examensåret var 180.

Figur 5

Etableringsstatus 2015 för examinerade 2013

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2013 som var folkbokförda 2015
Procent

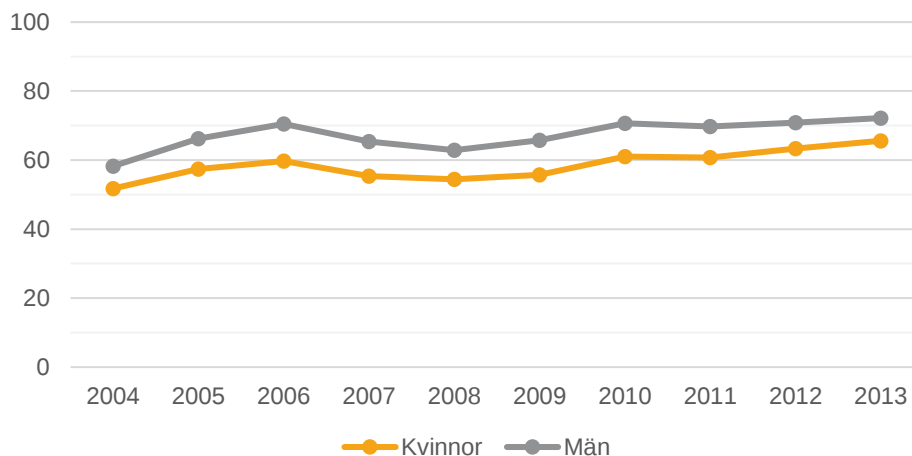
Andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden följer konjunkturen

En jämförelse av andelen med etablerad ställning över tid visar att etableringsgraden följer den konjunkturella utvecklingen. Den konjunkturella nedgången i samband med finanskrisen 2008 syns som en svacka i kurvan över etableringsgraden för examinerade åren 2007 till 2009. Sedan uppföljningsåret 2013 (examinerade 2011) har etableringsgraden ökat något för både kvinnor och män. Ökningen var något större bland kvinnor och skillnaden i etableringsgraden har minskat något. Vid uppföljningen 2015 var etableringsgraden 7 procentenheter högre bland män än bland kvinnor. Skillnaden var endast lägre det första uppföljningsåret (2006).

Figur 6

Andel med etablerad ställning två år efter examensåret, efter kön

Examinerade 2004-2013 från KY/YH som var folkbokförda uppföljningsåret
Procent

Källa: MYH (2004-2010) och SCB (2011-2013)

Etableringen på arbetsmarknaden skiljer sig mellan inriktningarna

De viktigaste resultaten

Det fanns stora skillnader i andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden mellan de olika utbildningsinriktningarna. Andelen med en etablerad ställning var högst inom inriktningarna

- Samhällsbyggnad och byggt teknik
- Transporttjänster.

Andelen var lägst bland examinerade inom inriktningarna

- Lantbruk, trädgård, skog och fisk
- Konst och media.

Totalt sett har andelen med en etablerad ställning ökat med 3 procent bland män och 5 procent bland kvinnor om man jämför examinerade 2011 till 2013. Inom de flesta inriktningarna ökade andelen med en etablerad ställning men det fanns stora skillnader inom inriktningarna mellan kvinnor och mäns etableringsutveckling.

Andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden ökade mellan uppföljningen 2013 och 2015 mest inom inriktningarna

- Hälso- och sjukvård
- Lantbruk, trädgård, skog och fiske

Andelen minskade inom

- Material och tillverkning
- Samhällsbyggnad och byggnadsteknik
- Data.

Stora skillnader mellan olika utbildningsinriktningar

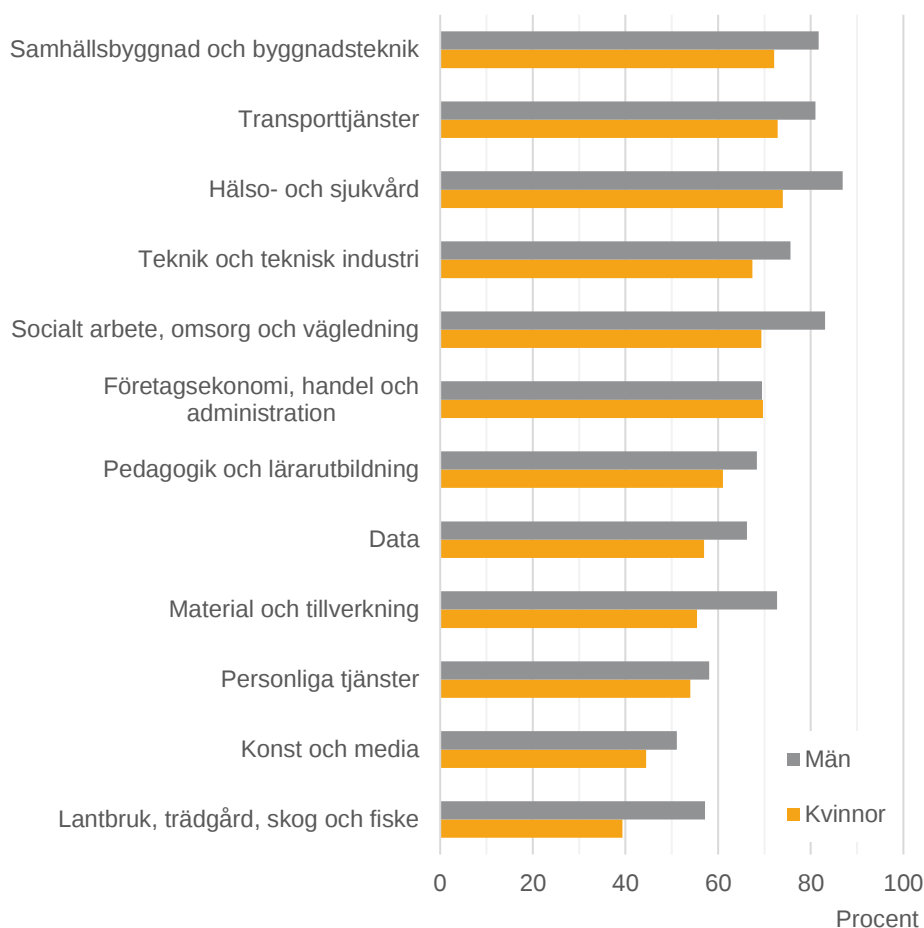
Det fanns stora skillnader i etableringen på arbetsmarknaden beroende på utbildningsinriktning. Andelen med en etablerad ställning var högst bland examinerade från utbildningar inom inriktningen Samhällsbyggnad och byggt teknik samt inom Transporttjänster. Andelen var lägst bland examinerade från utbildningar inom inriktningen Lantbruk, trädgård, skog och fisk samt inom Konst och media.

De fyra största utbildningsinriktningarna var Företagsekonomi, handel och administration, Teknik och teknisk industri, Personliga tjänster och Hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvård har den tredje högsta andelen med en etablerad ställning 2015 bland examinerade 2013 och Teknik och teknisk industri ligger på den fjärde platsen. Företagsekonomi, handel och administration ligger i mittenfältet, medan andelen med etablerad ställning bland examinerade från utbildningar inom inriktningen Personliga tjänster var den tredje lägsta.

Figur 7

Andelen med etablerad ställning 2015 bland examinerade 2013 efter utbildningsinriktning (SUN 2000)

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2013 som var folkbokförda 2015
Procent

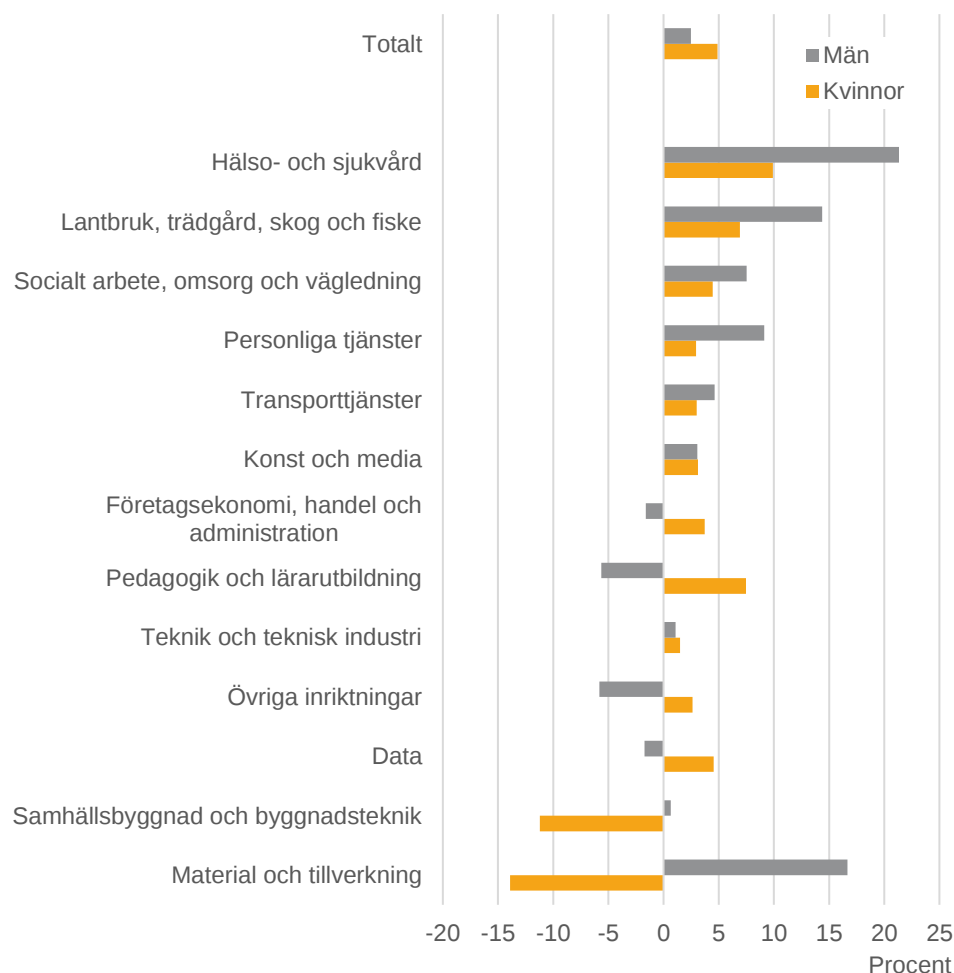
Förbättringen av andelen med etablerad ställning på arbetsmarknaden inom många inriktningar men olika utveckling för kvinnor och män

Totalt sett har andelen med etablerad ställning ökat med 3 procent bland män och 5 procent bland kvinnor om man jämför examinerade 2011 till 2013. Högst var ökningen bland examinerade från utbildningar inom Hälsa- och sjukvård (11 procentenheter ökning) och Lantbruk, trädgård, skog och fiske (10 procentenheter ökning). Inom båda grupperna var ökningen större bland männen än bland kvinnorna. Inom tre inriktningar minskade andelen med etablerad ställning över tid (Material och tillverkning, Samhällsbyggnad och byggnadsteknik och Data). Inom Material och tillverkning, Samhällsbyggnad och byggnadsteknik förklaras minskningen av minskningen bland kvinnor. Andelen män med etablerad ställning ökade istället inom båda inriktningarna. Inom Data var bilden den omvända: andelen med etablerad ställning bland kvinnor ökade och minskade bland män.

Figur 8

**Skillnad i andelen med etablerad ställning två år efter examensåret mellan
examinerade 2011 och examinerade 2013 (värde för 2013 minus värde för 2011) efter
utbildningsinriktning (SUN 2000) och kön**

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2011 respektive 2013 som var
folkbokförda respektive uppföljningsår
Procent

Vill du se övergripande resultat för utbildningsformen?

Du hittar statistik på övergripande nivå i Excelfilen *Etablering 2013-2015 – KYH* på www.scb.se/uf0549.

Större andel män etablerade i nästan samtliga inriktningar

Andelen med en etablerad ställning var i samtliga inriktningar större bland män än bland kvinnor. Ett undantag var inriktningen Företagsekonomi, handel och administration, där andelen med en etablerad ställning var en procentenhet högre bland kvinnor och än bland män. Inom inriktningarna Samhällsbyggnad och byggnadsteknik, Hälso- och sjukvård, Socialt arbete, omsorg och vägledning, Material och tillverkning samt Lantbruk, trädgård, skog och fiske var andelen män med etablerad ställning minst 10 procentenheter högre än motsvarande andel kvinnor.

Högst etableringsgrad efter lokförarutbildningar, byggproduktionsledare och specialistundersköterskeutbildningar med inriktning mot äldre

I redovisningen av etableringsgraden för detaljerade inriktningar och enskilda utbildningar har examinerade 2011-2013 slagits ihop så att även mindre inriktningars och utbildningars resultat kan redovisas. Observera att andelen med en etablerad ställning har ökat något under uppföljningsperioden (2013-2015).

Det var stora skillnader mellan etableringsgraden om man delade upp statistiken efter detaljerade utbildningsinriktningar. Bland de större detaljerade inriktningarna⁸ var andelen med en etablerad ställning högst bland examinerade från utbildningar inom landtransporter (lokförarutbildningar), följt av inriktningen Byggnadsarbete, allmän utbildning (bland annat byggproduktionsledare). Tredje högsta andelen med en etablerad ställning har inriktningen Annan omvårdnadsutbildning – äldreomsorg där specialistundersköterskeutbildningar inom äldreomsorgen ingår. De tre inriktningar med lägst etableringsgrad bland de större inriktningarna är Marknadsföring, Turism, resor och fritid samt Illustration, reklam, grafisk formgivning och foto.

Endast en inriktning där en större andel kvinnor än män har en etablerad ställning på arbetsmarknaden

Könsskillnaderna är stora inom flera av de större detaljerade inriktningarna. Det var endast en inriktning inom vilken andelen etablerade kvinnor var större än andelen etablerade män (Turism, resor och fritid). Inom Elektrisk installation och elmekanik, Annan omvårdnadsutbildning-inriktning mot äldreomsorg, Redovisning och beskattning samt Marknadsföring var skillnaderna mindre än 5 procentenheter. Störst var skillnaden inom inriktningarna Ledarskap, organisation och styrning (chefsutbildningar inom olika branscher) och inom Data, övrig/ospecificerad utbildning (bland annat utbildningar till system- och nätverkstekniker). Andelen med etablerad ställning var förvisso även mycket högre bland examinerade män från tandsköterskeutbildningarna än bland kvinnor, men antalet examinerade män var mycket litet.

⁸ Minst 500 examinerade sammanlagt under perioden 2011-2013.

Figur 9

Andel med en etablerad ställning på arbetsmarknaden två år efter examensåret efter detaljerade utbildningsinriktningar (SUN 2000)

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2011-2013 som var folkbokförda uppföljningsåret

Detaljerade inriktningar med minst 500 examinerade 2011-2013

Sorterad i fallande ordning efter andel med etablerad ställning totalt sett

Procent

Detaljerade utbildningsinriktningar	Antal kvinnor	Antal män	därav andel med etablerad ställning i procent	
			Kvinnor	Män
Totalt	18 369	15 388	63	71
<i>därav</i>				
Utbildning för landtransporter	168	521	84	90
Byggnadsarbete, allmän utbildning	130	623	78	89
Annan omvårdnadsutbildning - äldreomsorg	496	12	85	86
Elektrisk installation och elmekanik	37	717	84	84
Annan utbildning inom bygg- och anläggningsteknik	194	524	74	80
Läkarsekreterarutbildning	1084	22	76	88
Energi / Drift- och underhåll	138	1013	63	75
Automation / Styr- och reglerteknik	37	461	62	73
Annan utbildning i kontorsservice och sekreterartjänster	579	46	71	80
Redovisning och beskattning	1730	336	70	73
Data, övrig/ospecificerad utbildning	57	491	44	74
Industri och verkstadsteknik	226	1000	65	71
Transporttjänster, allmän utbildning	295	298	66	73
Social omsorgsutbildning, socialpedagogisk behandling	741	204	64	79
Tandsköterskeutbildning	732	4	67	100
Inköp, försäljning och distribution	2231	1632	63	70
Systemvetenskap och programvaruteknik	265	1061	58	67
Ledarskap, organisation och styrning	544	190	59	78
Läraryr utbildning i annat yrkesämne eller praktiskt/estetiskt ämne	286	354	52	67
Marknadsföring	425	151	60	63
Turism, resor och fritid	1265	351	53	45
Illustration, reklam, grafisk formgivning och foto	437	525	43	49
Övriga 75 inriktningar	6 270	4 848	59	67

Jämförelse av inriktningarna⁹

Inriktningar där minst 80 procent hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden:

- Utbildning för landtransporter (lokförare)
- Byggnadsarbete, allmän utbildning (bl.a. byggproduktionsledare)
- VVS-utbildning (installationsingenjör)
- Annan omvårdnadsutbildning-inriktning mot äldreomsorg (specialistundersköterska äldreomsorg)
- Annan tekniskt inriktad vårdutbildning (bl.a. optometritekniker och steriltekniker)
- Elektrisk installation och elmekanik (bl.a. elingenjör)
- Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur (bl.a. bygglovhandläggare).

Inriktningar där 40 procent eller lägre andel hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden:

- Skogsmästar-, skogstekniker- och skogsingenjörsutbildning (bl.a. skogsbrukstekniker)
- Idrott och friskvård (bl.a. hälsoutvecklare)
- Musik (bl.a. kantorsutbildning)
- Utbildning i hästhållning / hippologutbildning (bl.a. unghästutbildare)
- Konsthantverk (guldsmed- och konstglasutbildningar).

Observera att det kan finnas stora skillnader mellan andelen med en etablerad ställning mellan olika utbildningar inom samma detaljerade utbildningsinriktning.

Vill du se resultat för en viss inriktning/utbildning eller jämföra inriktningar/utbildningar?

Du hittar statistik för samtliga inriktningar och för samtliga utbildningar i Excel-filen *Etablering 2013-2015 – KYH* på www.scb.se/uf0549.

Resultat redovisas endast för inriktningar och för utbildningar där det under 2011-2013 sammanlagt examinerats minst 20 studerande som varit folkbokförda i Sverige under uppföljningsåret.

Utbildningar byter utbildningsnummer över tid och kan därför endast i begränsad omfattning slås ihop över tid

Observera att endast utbildningar med samma utbildningsnummer som tilldelats av Myndigheten för yrkeshögskolan har kunnat slås ihop. Inom kvalificerad yrkesutbildning kunde ha upp till fyra utbildningsomgångar med samma utbildningsnummer. Inom yrkeshögskolan har utbildningar fram tills nyligen enbart kunna få högst två omgångar. Därefter har

⁹ Inriktningar där det under 2011-2013 sammanlagt fanns minst 50 examinerade.

utbildningsanordnarna fått ansöka om nytt tillstånd och i samband med det har ett nytt utbildningsnummer tilldelats.

Etablering skiljer sig mellan länen där utbildningen bedrivits

De viktigaste resultaten

Det fanns stora skillnader i andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden mellan de olika länen där utbildningarna bedrivits. Andelen med en etablerad ställning var högst bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Örebro län och lägst bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Jämtlands län. Bland storstadsregionerna var andelen högre i Stockholms län än i Västra Götalands och Skåne län.

De flesta län har fått en högre andel med en etablerad ställning på arbetsmarknaden över tid. Andelen med en etablerad ställning ökade mellan uppföljningen 2013 och 2015 mest bland examinerade från utbildningar som bedrivits i

- Uppsala län
- Västernorrlands län

Andelen minskade inom

- Östergötlands län
- Norrbottens län
- Kronobergs län.

Etableringen per län påverkas mycket av vilka typer av utbildningar som finns i länet. Därutöver påverkar även arbetsmarknadssituationen i länet. En del examinerade bor under uppföljningsåret inte kvar i länet utan har flyttat till andra län. Det finns också en del distansutbildningar inom KY/YH och där är de examinerades anknytning till länet av naturliga skäl lägre än bland utbildningar som bedrivits i bunden form.

Högst andel etablerade från utbildningar i Örebro län

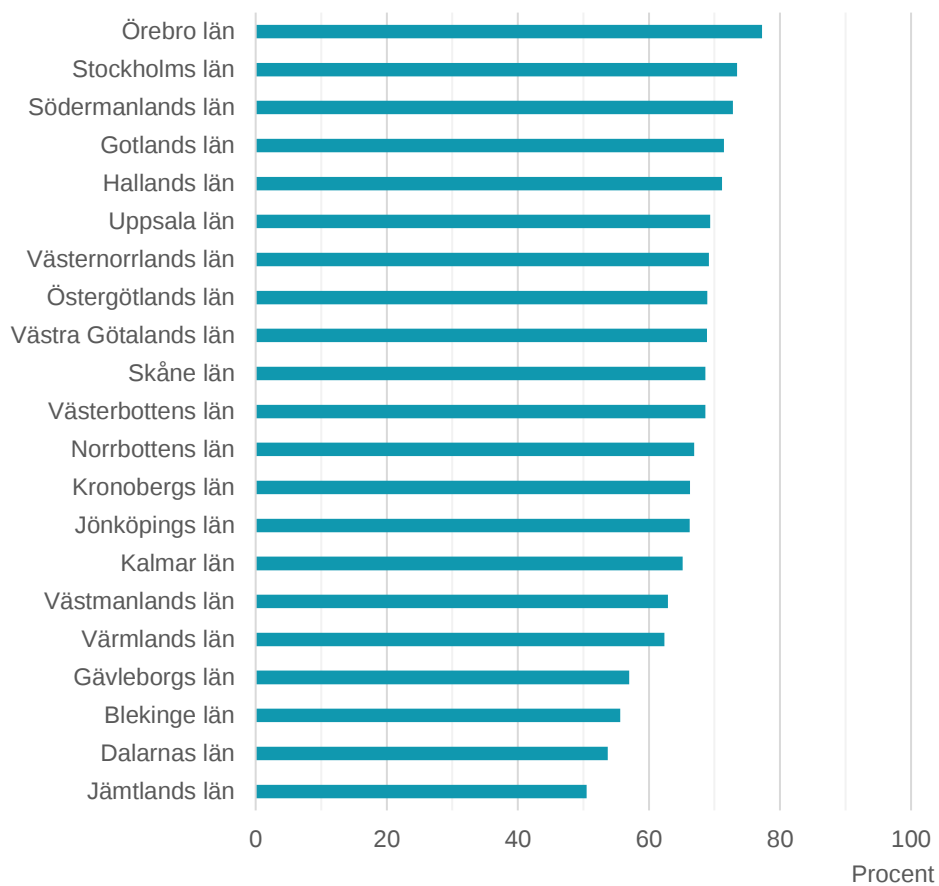
Störst andel examinerade med etablerad ställning 2015 fanns bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Örebro län (77 procent). Lägst var andelen med etablerad ställning bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Jämtlands län.

Antalet examinerade var störst i storstadslänen. Andelen med etablerad ställning var något högre bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Stockholms län jämfört med Västra Götalands och Skåne län (73 procent i Stockholms län jämfört med 69 i de två andra storstadslänen).

Figur 10

Andelen med etablerad ställning 2015 bland examinerade 2013 efter län där utbildningens bedrevs

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2013 som var folkbokförda 2015
Procent

De flesta län har fått en högre andel med en etablerad ställning på arbetsmarknaden över tid

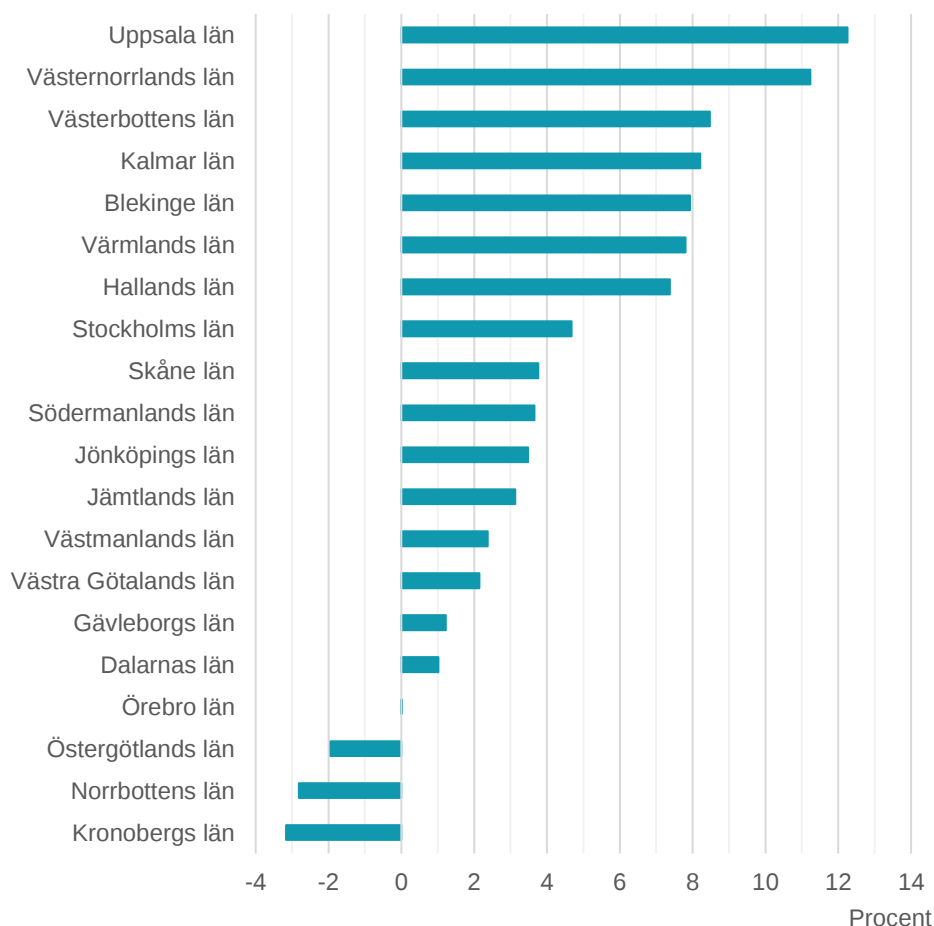
En jämförelse av andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden bland examinerade 2011, 2012 och 2013 visar att andelen har ökat över tid i de flesta länen. Störst förbättring fanns bland examinerade från utbildningar som bedrivits i Uppsala och i Västernorrlands län. Tre län försämrade sina resultat (Kronobergs, Norrbottens och Östergötlands län). Örebro län haft samma goda resultat alla tre åren.

Figur 11

Skillnad i andelen med etablerad ställning två år efter examensåret mellan examinerade 2011 och examinerade 2013 (värde för 2013 minus värde för 2011) efter län där utbildningens bedrevs

Examinerade från KY/YH-utbildningsomgångar med avslut 2011 respektive 2013 som var folkbokförda respektive uppföljningsår

Procent

Not: Gotlands län har inte haft några examinerade 2011 och 2012. Därför ingår inte länet i jämförelsen.

Fakta om statistiken

Etablering på arbetsmarknaden efter kvalificerade yrkesutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar är en registerstudie. Den beskriver etableringen på arbetsmarknaden två år efter examensåret.

Detta omfattar statistiken

- Populationen

Populationen har hämtats från SCB:s Utbildningsregister (UREG) och omfattar examinerade från KY/YH från utbildningsomgångar med avslut 2011, 2012 eller 2013 som varit folkbokförda två år därpå. Totalt ingår 34 297 personer. Personer som examinerats från en utbildning ett år och en annan utbildning ett annat år räknas en gång för varje utbildning de examinerats från. Om studerande tagit examen från flera utbildningar under ett år så räknas de endast en gång och då för den utbildning som tog examen från senast. Studerande utan fullständigt personnummer ingår inte i populationen.

- Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas för utbildningsinriktningar och detaljerade utbildningsinriktningar samt för kön. Viss statistik redovisas uppdelat på svensk/utländsk bakgrund, ålder och föräldrars utbildningsnivå. Viss statistik redovisas per län där utbildningen bedrivits.

- Statistiska mått

Statistiken beskrivs i antal och andel med olika etableringsstatus två år efter examensåret.

- Referensperioder

Statistik för examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2011 följs upp med etableringsmättet år 2013.

Statistik för examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2012 följs upp med etableringsmättet år 2014.

Statistik för examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2013 följs upp med etableringsmättet år 2015.

Statistiken redovisas för respektive år på övergripande nivå (totalt och per inriktning) och sammanslaget för alla tre åren på detaljerad nivå (detaljerade utbildningsinriktningar och enskilda utbildningar).

Se Excelfilen *Etablering 2013-2015 – KY YH* på www.scb.se/uf0549 för mer statistik på övergripande och detaljerad nivå.

Definitioner och förklaringar

Etablering på arbetsmarknaden

Etableringsmättet är ett registerbaserat mått som beskriver den huvudsakliga aktiviteten och anknytningen till arbetsmarknaden under ett helt kalenderår. Personernas status är årsbaserad och totalräknad. Den klassificeras i fem olika kategorier utifrån individbaserade uppgifter från flera olika datakällor, t.ex. inkomstuppgifter från kontrolluppgiftssystemet, sysselsättningsregistret på SCB och Arbetsförmedlingens sökanderegister.

- Etablerad ställning på arbetsmarknaden
Arbetsinkomst på minst 224 600 kr, sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad 2015), inga händelser som indikerar arbetslöshet och inga händelser som indikerar arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte är att betrakta som sysselsättning.
- Osäker ställning på arbetsmarknaden
Arbetsinkomst på minst 190 000 kr och upp till 224 600 kr. Vid inkomst av aktiv näringsverksamhet gäller ingen nedre inkomstgräns.
eller
Arbetsinkomst på minst 224 600 kr och under året förekomst av arbetslöshet (hel- eller deltid), arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition.
- Svag ställning på arbetsmarknaden
Arbetsinkomst upp till 190 000 kr.
eller
Arbetsinkomst på minst 190 000 kr och under året förekomst av heltidsarbetslöshet/arbetsmarknadspolitiska åtgärder som överstiger 274 dagar.
- Studerande
Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen 2014 och erhållit någon form av studieersättning samma år.
eller
Erhållit någon form av studieersättning under aktuellt år.
- Varken arbete eller studier
Avsaknad av arbetsinkomst aktuellt år. Inte klassificerad som studerande.

Inkomstgränser för uppföljningsåren 2013, 2014 och 2015:

Uppföljningsår	Lägre inkomstgräns	Högre inkomstgräns
2013	181 700	214 700
2014	186 500	220 400
2015	190 000	224 600

Så görs statistiken

Undersökningen är registerbaserad. Populationen hämtas från Utbildningsregistret och består av examinerade från utbildningsomgångar med avslut 2011 till 2013. Studerande har prioriterats så att de endast ingår en gång för varje år. Ett fåtal studerande har fullföljt olika utbildningar under olika år.

Etablering året efter avslutad utbildning. Från SCB:s databas LISA hämtas uppgifter om arbetslöshet, inkomster, yrke, högskolestudier med flera. Dessa uppgifter används sedan för att klassificera varje individs arbetsmarknadsstatus (se Definitioner och förklaringar).

Liknande uppföljningar har genomförts tidigare av Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och av Myndigheten för yrkeshögskolan¹⁰. Inga framtida publiceringar planeras i dagsläget.

Statistikens tillförlitlighet

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelsen (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Denna totala avvikelse skulle kunna beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Mätfel + Bearbetningsfel

Då undersökningen är helt och hållet registerbaserad förekommer inget *urvalsfel*.

Rampopulationen (hämtat från Utbildningsregistret) antas inte skilja sig så mycket från målpopulation. *Täckningsfelet* bedöms därför som litet.

Bortfallet är obefintligt då alla utbildningar har rapporterat uppgifter om vilka studerande som examinerats från utbildningen.

Det har inte gjorts några studier över eventuella *mätfel*, men mätfelen bedöms som liten.

Bearbetningsfel kan uppstå vid insamlingen och bearbetningen av uppgifterna i de register som används. Då registreringen av insamlade uppgifter sker maskinellt och genomgår flera logiska kontroller bedöms felet vara litet.

Bra att veta

I denna uppföljning har samma definitioner och inkomstgränser använts som för högskolans uppföljningar som publiceras av Universitetskanslersämbetet. Det beror på att utbildningarna syftar till arbete på samma sätt som högskoleutbildningar. Vid högskolans prioriteringssystem prioriteras arbete alltid före studier.

Vid uppföljningen av etableringen på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan, kompletterande utbildningar och långa särskilda kurser på folkhögskolan har delvis andra definitioner och andra inkomstgränser använts.

Mer utförliga metod- och kvalitetsredovisningar redovisas på www.scb.se/uf0549.

¹⁰ Se Referenser.

Referenser

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning (2009) På längre sikt – KY-studenter på arbetsmarknaden

Myndigheten för yrkeshögskolan (2012) Etablering på arbetsmarknaden för studerande från kvalificerade yrkesutbildningar med avslut 2004-2008
Dnr: YH2011/29

Myndigheten för yrkeshögskolan (2015) Etablering på arbetsmarknaden 2012 – Examinerade från KY/YH-utbildningar 2010 Dnr: MYH 2015/494

Myndigheten för yrkeshögskolan (2017) Statistisk årsrapport 2017
Dnr: MYH 2016/427

In English

Summary

69 percent of graduates 2013 had an established status in the labour market in 2015

Among the graduates from higher vocational education 2013, 66 per cent of women and 72 per cent of men had an established status in the labour market in 2015. About 13 per cent of women and 10 per cent of men had an uncertain position in the labour market. A time series of the proportion with an established status for graduates 2004-2013 shows that the proportion of an established status follows the business cycle.

Major differences between different fields of education

There were major differences, in the proportion of graduates from courses in different fields of education who have an established status in the labour market. The proportion with an established status was highest in the fields of construction and transport services. The proportion was lowest among graduates from courses in the fields of agriculture, gardening, forestry and fishing, as well as the field of fine arts and media.

Overall, the proportion with an established status has increased by 3 percentage points for men and 5 percentage points for women when comparing graduates 2011 to 2013. In most fields of education, the proportion with an established status increased, but there were major differences between women and men regarding the development of the proportion with an established status in the labour market.

The proportion with an established status increased between the follow-up in 2013 and in 2015, and the increase was largest in the field of healthcare and in the field of agriculture, gardening, forestry and fishing. Instead, the proportion decreased in the fields of materials and manufacturing, construction and information technology.

Large differences between the counties where the education was conducted

There were large differences in the proportion of graduates, from the different counties where the courses were conducted, who had an established status in the labour market. The proportion with an established status was highest among graduates from courses conducted in Örebro county and lowest among graduates from courses in Jämtland county. Among the metropolitan regions, the proportion was higher in Stockholm county than in Västra Götaland and Skåne county.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

List of figures

Figure 1. Explanation of symbols.

Figure 2. Abbreviations.

Figure 3. Graduates 2011-2013 by field of education (SUN 2000) and by sex. Graduates from courses within higher vocational education with ending date in 2011-2013. Number and proportion in per cent.

Figure 4. Graduates 2011-2013 by detailed field of education (SUN 2000) and by sex. Graduates from courses within higher vocational education with ending date in 2011-2013. Number and proportion in per cent.

Figure 5. Status in the labour market 2015 for graduates 2013. Graduates from courses within higher vocational education with ending date in 2013 who were registered as citizens 2015. Per cent.

Figure 6. Proportion with established status in the labour market two years after the year for graduation, by sex. Graduates from higher vocational education 2004-2013 who were registered as citizens during the year for the follow-up. Per cent.

Figure 7. Share with established status in the labour market 2015 for graduates 2013, by field of education (SUN 2000). Graduates from higher vocational education 2013 who were registered as citizens 2015. Per cent.

Figure 8. Difference in the share with established status in the labour market two years after the year of graduation between graduates 2011 and graduates 2013 (share for 2013 minus the share for 2011), by field of education and by sex. Graduates from higher vocational education 2011 and 2013 who were registered as citizens during the year for the follow-up. Per cent.

Figure 9. Share with established status in the labour market two years after the year of graduation, by detailed field of education (SUN 2000). Graduates from higher vocational education 2011-2013 who were registered as citizens during the year for the follow-up. Detailed fields of education with at least 500 graduates 2011-2013. Sorted in falling order by total share with established status. Per cent.

Figure 10. Share with established status in the labour market 2015 for graduates 2013, by county where the course took place. Graduates from higher vocational education 2013 who were registered as citizens 2015. Per cent.

Figure 11. Difference in the share with established status in the labour market two years after the year of graduation between graduates 2011 and graduates 2013 (share for 2013 minus the share for 2011), by county where the course took place. Graduates from higher vocational education 2011 and 2013 who were registered as citizens during the year for the follow-up. Per cent.

List of terms

A			
andel	percentage, proportion, share		
arbete	employment, work		
arbetsinkomst	employment income		
arbetslös	unemployed		
arbetslöshet	unemployment		
arbetsmarknad	labour market		
arbetsmarknads-politiska åtgärder	programmes for unemployed		
D			
deltagare som avslutat en kurs	students who completed their studies		
E			
eftergymnasial utbildning	post-secondary education		
etablerad ställning	established status		
etableringsstatus	status on the labour market		
examen	diploma		
examinerade	graduates		
F			
folkbokförda	registered as a citizen		
folkhögskolan	folk high school		
föräldrarnas utbildningsnivå	parents' educational level		
G			
gymnasieskola	upper secondary school		
H			
heltidsarbetslöshet	full time unemployment		
		högskolestudier	higher education studies
		K	
		kompletterande utbildningar	post-secondary courses in arts and culture
		konst- och kultur-utbildningar	post-secondary courses in arts and culture
		kvalificerad yrkesutbildning	higher vocational education and training
		kvinnor	women
		kön	sex
		L	
		län	county
		läsår	academic year
		M	
		män	men
		N	
		osäker ställning	uncertain status
		P	
		population	population
		procent	per cent
		R	
		referensperiod	reference period
		S	
		studerande som fullföljt en utbildning	students who completed their studies
		studieersättning	student finance
		studier	studies
		svag ställning	weak status
		svensk bakgrund	Swedish background
		sysselsatt	employed

sysselsättning	activity, employment, occupation	varken arbeta eller studier	not working nor studying
U		Y	
universitet	university	yrkeshögskolan	higher vocational education
utbildningsinrikt ning	field of education	ämnen	fields of education
utlandsstudier	studies abroad	Ö	
utländsk bakgrund	foreign background	övriga studier	studying in other forms of education
V			

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 010-479 50 00

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 10-479 50 00